

30.04.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Koalisyon Rakka'da 1600'den Fazla Sivilin Ölümünden Sorumlu mu?...* Uluslararası Af Örgütü'nün araştırmasına göre, Amerika, İngiltere ve Fransa'nın Suriye'nin Rakka kentinde IŞİD'e karşı düzenlenen hava ve topçu operasyonlarında 1600'den fazla sivil öldü. Araştırmacılar, hava saldırılarını ve kurbanları belirlerken, ilk elden yapılan sayımları, açık kaynak istihbaratı ve uydu verileriyle birleştirdi. Koalisyon güçleri, 2017'deki operasyonlarda bazı sivillerin öldüğünü kabul ediyor, ancak sayılarının iddia edildiği kadar yüksek olmadığını savunuyor. Koalisyon güçlerinin, IŞİD'in başkent ilan ettiği Rakka'yı geri almaya yönelik operasyonları Haziran 2017'de başlamıştı. Uluslararası Af Örgütü, beş ay süren operasyonda 1600'den fazla sivilin öldüğünü iddia ediyor. İki yıllık bir araştırma sonunda binden fazla kurbanın isimlerine ulaşan örgüt yetkilileri, bunlardan 641'inin Rakka'da öldüğünü doğruladı. Airwars adlı araştırma grubuyla birlikte çalışan örgüt yetkilileri, iki ay Rakka'da kalarak hayatta kalanlarla görüştü ve saldırı bölgelerini ziyaret etti. Araştırmacılar, Rakka'da tahrip olan 11 binden fazla binanın ne zaman vurulduğunu belirlemek için açık kaynak ve uydu verilerini kullandı. Harabeye dönen kent, sanal ortamda yeniden inşa edildi. Af Örgütü Kıdemli Kriz Müdahale Danışmanı Donatella Rovera bu süreci "Dünyanın dört bir yanından binlerce gönüllü internette, iki milyon kareden fazla uydu görüntüsü inceledi. Aynı zamanda, birçok üniversiteyle ortaklık yapan kanıt laboratuvarımız vardı. Bu üniversitelerdeki öğrenciler, Rakka'dan gelen her bilgi kırıntısını, her videoyu, ölen akrabalara başsağlığı dileği içeren her Facebook paylaşımını inceledi" sözleriyle anlattı. Rovera, koalisyon saldırılarından bazılarında ayırım gözetilmediğini savundu ve "Amerikan güçleri, Rakka'da, Vietnam savaşından bu yana hiçbir yerde düzenlemedikleri kadar çok topçu saldırısı düzenlemekle övünüyor. Bunun gurur duyulacak hiçbir yanı yok çünkü sivilleri riske atmak kabul edilemez. Hava bombardımanlarındaysa, hedefler tam on ikiden vurulmuş bile olsa, her zekanın bir yanılma payı vardır" dedi.

ORTADOĞU-AFRİKA

- *Bağdadi'nin yeni görüntüleri yayınlandı...* IŞİD lideri Ebubekir el Bağdadi'nin yeni görüntüleri yayınlandı. Beş yıl sonra yayınlanan ilk görüntülerde Bağdadi, öldürülen IŞİD'lilerin "intikamının alınacağını" söylüyor. IŞİD lideri Ebubekir el Bağdadi, örgütün propaganda aracı olarak kullandığı El Furkan medya ağının yayınlandığı görüntülerle yaklaşık beş yıl sonra ilk kez kamuoyunun önüne çıktı. Yaklaşık 18 dakikalık videoda, görüntülerin bu ay içinde çekildiği belirtiliyor. Konuşmasında IŞİD'in Suriye'de elinde tuttuğu son yerleşim yeri olan Bağuz'da verilen "savaşın" kaybedildiğini kabul eden Bağdadi, Batı'ya yönelik operasyonlarını, verdikleri "uzun süreli bir savaşın" parçası olduğunu ve öldürülen örgüt üyelerinin "intikamının alınacağını" söylüyor. Bağdadi, 21 Nisan'da Sri Lanka'da düzenlenen

ve IŞİD tarafından üstlenilen bombalı saldırıları övüyor. IŞİD lideri, bu saldırıların, Suriye'de Bağuz'un kaybedilmesinin intikamı olduğunu ifade ediyor.

- *IŞİD lideri Bağdadi'nin konuşmasındaki belirgin mesajlar...* IŞİD lideri Al-Bağdadi beş yıl aradan sonra ilk kez görüntülü olarak ortaya çıktı ve IŞİD'in yaptıkları ve yapacaklarına ilişkin dikkat çeken mesajlar verdi, tehditler savurdu. Bağdadi, İslam ve ehlinin çatışmasının uzun olduğunu, Al-Bağoz çatışmasının bittiğini, bu çatışmada vahşilik ve barbarlığının ortaya çıktığını, İslam ümmetinin cesaretinin ortaya çıktığını vurgulayarak bu çatışmada en büyük yükü taşıyan emirler ve askerleri unutmalarının mümkün olmadığına işaret etti. Sri Lanka'da ki kardeşlerinin Paskalya bayramında fedailik eylemleri ile birleşmiş olanların yüreklerine su serptiğine dikkat çekti. IŞİD örgütü lideri, hilafet unsurlarının belirtmeksizin 8 ülkeye dağılan 92 askeri eylem icra ettiklerini belirterek bunun saffin ve sebatlarının birliğini gösterdiğine işaret etti. Libya, Burkina Faso ve Mali'deki örgüt unsurlarını övdü. Onların zaferi gerçekleştirme gücünde olduklarını belirterek, Allah'ın onlara zaferi emretmediğini tersine cihadı emrettiğini, Mali'de Ebu Al-Velid Assahravi'yi koruması için Allah'a dua ettiğini, onlardan Fransa'daki saldırılarını yoğunlaştırmalarını, Irak ve Şam'da ki kardeşlerinin intikamını almalarını istediğini belirtti. Cezayir ve Sudan'daki zalimlerin (tiran) düşmesinin iyi bir şey olduğunu, ancak insanların şu ana kadar niçin çıktıklarını ve ne istediklerini anlamamalarının üzüntü verici olduğunu ve bir zalimi diğer bir zalimle değiştirdiklerini belirterek sözlerine devam etti. Ayrıca Sudan ve Cezayir halklarına seslenerek, onlara yolun cihad olduğunu, cihadla onur ve haysiyet elde edeceklerini ve şer'i yolları izlemelerini hatırlattı. S.Arabistan'da Al Zelfa'da örgüt unsurlarının icra ettiği eyleme işaret etti. Allah'a bundan sonrasının olması için dua ettiklerini, onlara öğ almaları ve Al-Suud'a karşı cihadı sürdürmeleri için tavsiyede bulduklarını belirtti. Son videoda IŞİD liderinin önünde Libya, Somali, Horasan, Sina, Şam, Yemen, Türkiye'ye işaretle Kafkasya isimleri ile adlandırılmış onlarca dosya ortaya çıktı. Videoda yer alan ve sayısı 12 olan ülke ve yerlerin listesi: Irak, Suriye, Horasan, Afrika batısı, Sina, Libya, Somali, Yemen, Afrika ortası, Kafkasya, Tunus, Türkiye. IŞİD terör örgütü lideri Ebu Bekir Al-Bağdadi konuşmasında Beşşar Esad rejimi ya da Rusya ya da İran'a değinmedi.

AVRUPA – AB

- *Berlin'de Batı Balkan zirvesi...* Berlin'de Almanya ve Fransa öncülüğünde düzenlenecek Balkan zirvesinin gündeminde Türkiye, Rusya, Çin gibi ülkelerin artan nüfuzu, bölge ülkelerinin AB üyelik süreci ve Sırbistan-Kosova anlaşmazlığı öne çıkıyor. Almanya Başbakanı Angela Merkel ve Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un öncülüğünde Berlin'de düzenlenen zirveye Bosna-Hersek, Kosova, Arnavutluk, Kuzey Makedonya, Karadağ ve Sırbistan ile AB üyeleri Hırvatistan ve Slovenya liderleri davet edildi. Zirveye AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikaları Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini de katılıyor. Resmi olarak zirvenin konusu Batı Balkan ülkeleriyle AB arasında işbirliği olarak açıklansa da, asıl konunun Avrupa'nın güneydoğu kanadında büyük güçlerin nüfuz için verdiği jeostratejik mücadele olduğu biliniyor. Avrupalı diplomatlar Bosna-Hersek'te üç halk grubunun hükümet kurma çabalarının sonuç vermemesi, Sırbistan'da Cumhurbaşkanı Aleksandar Vucic'e yönelik protestolar ve Arnavutluk'ta yükselen milliyetçiliğe işaret ederek Balkanlar'da durumun kötüleştiği uyarısında bulunuyor.

- *İspanya'da seçimleri Başbakan Sanchez'in partisi kazandı...* İspanya'da yapılan erken genel seçimleri Başbakan Sanchez'in partisi PSOE kazandı. Ancak parti parlamentoda mutlak çoğunluğu sağlayamadı. Aşırı sağcı Vox partisi ise ilk kez parlamentoya girdi.
- *Alman ordusu eleştirilere rağmen Suudi subaylara eğitim veriyor...* Suudi Arabistan'ın Yemen iç savaşındaki ve Kaşıkçı cinayetindeki rolü Almanya'da tartışma yaratmasına karşın, iki ülke orduları arasındaki işbirliği devam ediyor. Beş Suudi asker Temmuzda subaylık eğitimine başlayacak.
- *Fransa Cumhurbaşkanı Macron'dan yeni tavizler...* Fransa'da Sarı Yelekliler gösterilerini yatıştırmayı amaçlayan Macron, vergi indirimi sözü verdi. Ancak 5 milyar euroluk bu kesintinin karşılanabilmesi için Fransızların daha fazla çalışması gerektiğini söyledi.

ABD

- *Trump'a S-400'ler için çalışma grubu teklifi...* Cumhurbaşkanı Erdoğan ve ABD Başkanı Trump telefonda görüştü. Erdoğan görüşmede Washington'ın karşı çıktığı S-400'ler konusunda çalışma grubu kurulmasını teklif etti. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, ABD Başkanı Donald Trump ile telefonla görüştü açıklandı. Cumhurbaşkanlığı kaynakları tarafından yapılan açıklamada iki liderin Türkiye'nin Rusya'dan satın aldığı S-400 füze savunma sistemi hakkında konuştuğu açıklandı. Erdoğan'ın görüşmede S-400'lerin tedariki konusunda çalışma grubu kurulması teklifini gündeme taşıdığı belirtildi. Çalışma grubunun hedefinin S-400'lerin ABD'nin geliştirdiği F-35 jetleri üzerindeki etkisini değerlendirmek olacağı aktarılıyor. Liderler ayrıca Suriye'de yaşanan güncel gelişmeler hakkında fikir alışverişinde bulundu. İkili ve bölgesel konuları ele alan Erdoğan ve Trump'ın, terörle mücadelede yakın işbirliği konusunda liderlerin mutabık kaldığı belirtildi. İki liderin görüşmede 75 milyar dolarlık ticaret hedefini teyit ettiği de açıklandı. Görüşmeye ilişkin Beyaz Saray'dan da bir açıklama yapıldı. Trump ile Erdoğan arasındaki telefon görüşmesinde S-400'lerin ele alındığı belirtildi. Ancak Beyaz Saray'ın açıklamasında Erdoğan'ın çalışma grubu kurulması teklifine ilişkin bir değerlendirme yer almadı. Trump ve Erdoğan'ın görüşmede ikili ilişkiler, Suriye'nin kuzeyindeki güvenlik endişelerini gidermek adına sağlanan ilerlemeler ve iki ülke arasındaki ticareti artırma arzusunu ele aldığı belirtildi.

RUSYA

- *Putin: Avrasya Ekonomik Birliği ile İpek Yolunu birleştirelim...* Çin'in modern İpek Yolu projesinin Pekin'deki zirvesinde konuşan Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Çin'in altyapı projesinin Avrasya Ekonomik Birliği ile mükemmel uyum içinde olduğunu söyledi. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Çin'in "yeni İpek Yolu" projesi olarak bilinen "Bir Kuşak, Bir Yol"un zirve toplantısında yaptığı konuşmada, Çin'in projesinin Rusya öncülüğünde oluşturulan Avrasya Ekonomik Birliği'nin hedefleriyle "mükemmel bir uyum içinde olduğunu" söyledi. Avrasya Ekonomik Birliği Rusya'nın yanı sıra Ermenistan, Belarus, Kazakistan ve Kırgızistan'dan oluşuyor. Birlik, beş ülke arasında mal, hizmet, sermaye ve işgücünün serbest dolaşımı önündeki engelleri kaldıracak bir ortak pazar yaratmayı hedefliyor. Putin, bu bağlamda Çin'in altyapı projesinin kendi planlarıyla mükemmel bir şekilde örtüştüğünü

belirterek "Beş üye ülkenin, Avrasya Ekonomik Birliği ile 'Bir Kuşak, Bir Yol'un birleştirilmesi fikrini oybirliğiyle desteklediğini" kaydetti.

ASYA – PASİFİK

- *Pakistan'da medreselere devlet denetimi geliyor...* Pakistan'da İmran Han liderliğindeki hükümet medreselere yönelik devlet denetimini artırmaya hazırlanıyor. İslami eğitim veren okulların müfredatını yenilemek için yasal düzenleme hazırlanıyor.
- *Endonezya başkentini değiştiriyor...* Endonezya'da Devlet Başkanı Widodo, ülkenin başkentini değiştirilmesini öngören planı onayladı. Başkentini Cakarta'dan taşınması fikri, trafik yoğunluğu ve sel riski gibi faktörler nedeniyle yıllardır tartışılıyordu. Endonezya Planlama Bakanı Bambang Brodjonegoro'nun oturum sonrası yaptığı açıklamaya göre, alınan karar, başkentini ülkedeki en kalabalık ada olan Cava'nın dışında bir yere taşınmasını öngörüyor. Yeni başkentini neresi olacağı henüz açıklanmadı. Resmi haber ajansı Antara, öne çıkan adayın, Borneo adasındaki Palangkaraya kenti olduğunu bildirdi. Ajans, Palangkaraya'daki yetkililerin, bu şehrin seçilmesi ihtimaline karşı 300 bin hektarlık bir alanı hazırlattığını belirtti.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *DW'nin Türkçe YouTube kanalı yayına başladı...* Deutsche Welle ve işbirliği yaptığı üç yayın kuruluşunun kurduğu YouTube kanalı Pazartesi günü yayına başladı. Kanal, Türkiye'de ifade ve medya özgürlüğünü güçlendirmeyi hedefliyor. Deutsche Welle (DW) ve işbirliği yaptığı partnerleri, gazetecilikle işlenmiş bilgiler sunan yeni YouTube kanalı ile Türkiye'deki takipçilerin yanı sıra ülkeleri dışında yaşayan Türklere de ulaşmayı hedefliyor. DW, İngiliz BBC, Fransız yayın kuruluşu France24 ve ABD'li Voice of America ile birlikte video içerikleri üreterek, online yayınlayacak. Dört yayın kuruluşu, bu kanalda röportajlar, arka plan bilgiler ve söyleşilerle toplumsal ve siyasete ilişkin konuları geniş bir yelpazede ele almayı hedeflediklerini duyurdu. DW Genel Müdürü Peter Limbourg hedeflerini "YouTube'daki bu kanal ile takipçilere güvenilir bilgiler sunmak ve bağımsız bir şekilde kanaat oluşturmalarını desteklemek istiyoruz" sözleriyle aktardı. Limbourg, bu kanalın "Uluslararası politika, ekonomi, bilim ve kültürle ilgilenen, Türkçe konuşan takipçilere içerik sunma hedefiyle uluslararası medya kuruluşları arasında yapılan benzersiz bir işbirliği" olduğunu söyledi.
- *Almanya'dan S-400 açıklaması: Büyük endişe duyuyoruz...* Alman Büyükelçi Erdmann, Türkiye'nin Rusya'dan S-400 satın alma planı konusunda ABD'nin endişelerine katıldıklarını belirterek "Türkiye, NATO ile uyumlu olmayan sistemde karar kılırsa sonuçlarını hesaba katmalıdır" dedi.

TERÖRLE MÜCADELE

- Ankara'daki IŞİD operasyonunda 22 gözaltı... Ankara'da polis in IŞİD'e yönelik operasyonunda 22 kişi gözaltına alındı. Şüphelilerin, 1 Mayıs öncesi gerçekleştirilen eş zamanlı operasyonlarda gözaltına alındığı bildirildi.

- Irak kuzeyi Gara, Hakurk ve Avaşin-Basyan bölgelerine düzenlenen hava harekâtları neticesinde, PKK bölücü terör örgütü tarafından silah mevzii, barınak, sığınak ve mühimmat deposu olarak kullanılan hedefler imha edildi.
- İçişleri Bakanlığı'ndan, Şırnak'ta 3, Siirt'te 5 olmak üzere toplam 8 teröristin hava destekli operasyonlarla etkisiz hale getirildiği bildirildi.
- Adana'da PKK propagandası yaptığı ve örgüte elemen temin ettiği öne sürülen kişilere yönelik düzenlenen operasyonda, 24 kişi gözaltına alındı.